

Předmět

- Příklad textu z učebnice ČJČJ

Číšník: Prosím, paní, co si dáte?

Lori: Dám si kávu a nějaký dezert. Co máte?

Číšník: Máme zmrzlinu, palačinky, dort...

Lori: Jednou palačinky, prosím.

Číšník: A ještě něco?

Lori: Ano. Dvakrát zmrzlinu. Dneska nemám dietu.

L. Holá, *New Czech Step by Step*. Akropolis, Praha 2005, strana 57.

Co na tomto textu můžeme vidět:

Slovní zásoba je jednoduchá a běžná.

Situace je konkrétní a snadno představitelná.

Přirozeně se opakuje jeden jazykový jev – podstatné jméno ve 4. pádě ve funkci předmětu.

Lze použít:

- k výuce 4. pádu – jaké má formy a s čím se pojí (viz výuka ČJČJ – inkluzivniskola.cz nebo učebnice češtiny pro cizince)

- k výuce předmětu – zdůrazní se tak význam pádu a funkce předmětu

- k tréninku frází a zdvořilosti jak pro české děti, tak pro žáky s OMJ

Lze variovat s různou slovní zásobou i s různým prostředím (obchod s různým zbožím, pokladna...).

- Srovnání hlediska ČJČJ a tradiční češtiny ve škole

Čeští žáci mají tendenci spíše se ptát pádovými otázkami – identifikují častěji předmět

ŽOMJ se naopak učí ptát se Kde? Jak? Kdy? – spíše identifikují PU

Předmět je spojen se slovesem přímo – ŽOMJ mohou poznat, že je to skutečně nějaký předmět/objekt zájmu, vidění, chtění: „vidím něco, chci, kupuju, slyším, mám, potřebuju...“ Žáci s OMJ z výuky češtiny pro cizince znají slovesa, se kterými se pojí 4. pád, je potřeba vycházet z těchto sloves. Pokud žák s OMJ ještě tato slovesa nezná, je důležité spojení sloveso–objekt (ve 4. pádě s náležitou koncovkou) naučit.

Příklad zapojení

Učíme-li předmět (a koneckonců i další větné členy), můžeme to pro žáky s OMJ využít jako výuku správných tvarů podstatných jmen a využít princip „totéž ale jinak“

1. stejné téma (předmět), rozdílné materiály a úkoly: žák s OMJ má slovo v základním slovníkovém tvaru a musí do kontextu věty vytvořit vhodný tvar – např. 4. pád nebo 6. pád, může dostat zadané spojení (předložkové vazby, slovesné vazby – potřebuju, hledám, vezmu si...) a vytváří dialog. Čeští žáci pracují na textu, kde analyzují předměty ve větách. Nakonec se vzájemně propojí.
2. Stejně téma, stejný materiál, odlišné úkoly: celá třída pracuje se stejným materiálem (textem či cvičením) a čeští žáci určují v textu předmět (a možná i jeho mluvnické kategorie), ŽOMJ vyhledává slova ve čtvrtém pádě a předložky a slovesa, s nimiž se pojí, příp. převádí do 1. pádu a vyhledává si význam, může si také tvořit gramatickou tabulku, jak se tvoří akuzativ... Nakonec se vzájemně propojí.

Víte, že

i čeští spolužáci by mohli ocenit, že předmět se váže s určitým typem sloves? Tato informace by měla být předána všem...

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného občanským sdružením META za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí a Ministerstva vnitra ČR.

